

LOCAL Policies for GREEN Energy – LOCAL4GREEN

Priority Axis 2: Fostering low-carbon strategies and energy efficiency in specific MED territories: cities, islands and remote areas

Specific Objective 2.2: To increase the share of renewable local energy sources in energy mix strategies and plans in specific MED territories

NATIONAL HANDBOOK GREECE

Project Partner in charge: PP 3, ANATOLIKI S.A

Project partners involved: -

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1.	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	3
1.1	Περιγραφή του έργου Local4Green.....	3
1.2	Βασικοί στόχοι και χαρακτηριστικά του Εγχειριδίου – Ομάδα στόχος του έργου.....	4
2.	ΕΘΝΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ	5
2.1	ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ	5
2.2	Δυνατότητα των τοπικών αρχών να εφαρμόσουν Δημοσιονομικές πολιτικές για προώθηση ΑΠΕ. 11	
3	ΚΑΛΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ – ΧΩΡΕΣ ΕΤΑΙΡΙΚΟΥ ΣΧΗΜΑΤΟΣ	17
3.1	Καλές Πρακτικές.....	17
3.2	S.W.O.T Analysis.....	26
4	ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ	27
5	SUMMARY	30
6	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	35

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 Περιγραφή του έργου Local4Green

Το Έργο LOCAL4GREEN είναι ένα Ευρωπαϊκό συγχρηματοδοτούμενο έργο, κάτω από τη πρωτοβουλία INTERREGMED. Σκοπός του έργου είναι να υποστηρίξει τις τοπικές αρχές να ορίσουν και να εφαρμόσουν καινοτόμες τοπικές φορολογικές πολιτικές και να προωθήσουν τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας σε όλους τους τομείς (δημόσιο, ιδιωτικό, νοικοκυριά). Οι πρωτοβουλίες που καλούνται να αναπτύξουν οι Τοπικές Αρχές εντάσσονται κυρίως στο πλαίσιο των ΣΔΑΕ (Σχέδια Δράσης για την Αειφόρο Ενέργεια που υποβλήθηκαν στο πλαίσιο του Συμφώνου 2020) και SECAPs (Σχέδια δράσης για την αειφόρο ενέργεια και το κλίμα που πρέπει να υποβληθούν στο πλαίσιο του Συμφώνου του 2030), που εγκρίθηκαν και υπογράφηκαν με το Σύμφωνο των Δημάρχων. Το έργο υλοποιείται στις αγροτικές ζώνες και τα νησιά της περιοχής Μεσογείου (MEDITERRANEAN AREA), όπου οι τοπικές δημοσιονομικές πολιτικές διαδραματίζουν καίριο ρόλο για την αύξηση του μεριδίου των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

Ο ρόλος των τοπικών αρχών διαφοροποιείται από χώρα σε χώρα, όπως διαφοροποιείται και η δυναμική παρεμβάσεων των τοπικών αρχών σε σχέση με το όσα μπορούν να κάνουν για την υιοθέτηση πολιτικών υπέρ των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Στα πλαίσια του έργου καταγράφεται η υπάρχουσα κατάσταση σε 14 Δήμους της Ελλάδας, και δημιουργείται το παρόν Εθνικό Εγχειρίδιο για την Ενεργειακή Στρατηγική των Τοπικών Αρχών.

Ουσιαστικά το παρόν εγχειρίδιο μπορεί να χαρακτηριστεί και ως εισαγωγή στην υπάρχουσα κατάσταση πράσινων δημοσιονομικών πολιτικών για την προώθηση ΑΠΕ από το Δημόσιο και από τους φορείς της

Αυτοδιοίκησης στη χώρα μας. Αποτελεί ένα εργαλείο που μπορεί να υιοθετήσει ο κάθε Δήμος προκειμένου να αναπτύξει τις αντίστοιχες πράσινες πολιτικές εντός των διοικητικών συνόρων του.

1.2 Βασικοί στόχοι και χαρακτηριστικά του Εγχειριδίου – Ομάδα στόχος του έργου

Οι βασικοί στόχοι του έργου είναι οι ανάδειξη της μεθοδολογίας με την οποία οι Τοπικές Αρχές, θα μπορούσαν να ενδυναμώσουν την απόφαση των πολιτών τους να υιοθετήσουν τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας στην καθημερινότητα τους. Πιο συγκεκριμένα στόχος μας είναι οι ΟΤΑ Α' βαθμού, καθώς αυτοί έχουν δυνατότητες (έστω και περιορισμένες βάση της ελληνικής νομοθεσίας), δημιουργίας κινήτρων για την πράσινη πολιτική εντός των Δήμων.

Στα πλαίσια της συλλογής στοιχείων για το Εθνικό Εγχειρίδιο, αναλύθηκαν οι Οικονομικές Καταστάσεις 14 Δήμων. Οι Δήμοι αυτοί όφειλαν να αποτελούν μέρος της Ομάδας Στόχου μας, δηλαδή να έχουν λιγότερους από 30.000 κατοίκους, και να καλύπτουν επίσης μέρος αυτών και τους νησιωτικούς δήμους.

Η ανάλυση των Οικονομικών Καταστάσεων των δειγματοληπτικών αυτών Δήμων, μας καθοδήγησε να αναγνωρίσουμε ποια είναι τα Δημοτικά Έσοδα που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν προκειμένου να χαραχθεί Πράσινη Πολιτική από τους Δήμους, προκειμένου αυτοί να δημιουργήσουν τα κατάλληλα κίνητρα. Οι κατηγορίες Εσόδων που θα υποδειχθούν οφείλουν να είναι ένα κρίσιμο ποσό, ώστε να μπορεί να τεκμηριωθεί η όποια πολιτική βάση αυτών. Βέβαια βάση της ανάλυσης που έγινε στις κατηγορίες των Εσόδων που θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν από τους Δήμους, αναγνωρίστηκαν δύο κατηγορίες Εσόδων:

- α) Αυτά που θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν υπό μορφή κριτηρίων άμεσα, με απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου, και
- β) Αυτά για τα οποία θα έπρεπε να υπάρξει νομοθετική ρύθμιση από την κεντρική διοίκηση, προκειμένου να δύναται να τα αξιοποιήσουν οι Τοπικές Αρχές

Καταλήγοντας οπότε μιλάμε για έναν χρηστικό οδηγό που θα μπορούσαν δυνητικά να ακολουθήσουν όλες οι Τοπικές Αρχές, αρχής γενομένης των ΟΤΑ με κατοίκους κάτω των 30.000. Βέβαια ανάλογες πολιτικές μπορούν να εφαρμοστούν και σε ΟΤΑ με περισσότερους κατοίκους.

2. ΕΘΝΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

2.1 ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Η πρώτη αναφορά σε Νομοθεσία, ως προς τα θέματα αυτοδιαχείρισης των εσόδων των Δήμων ξεκινούν από το 1955, και πιο συγκεκριμένα με το Άρθρο 23 R.D. 19.12.1955. Ως ένας πρώιμος νόμος είχε ως βασική αναφορά το τέλος από τις οικοδομικές άδειες, και το πώς το τέλος αυτό δύναται να αξιοποιηθεί. Βάση της οικονομίας της εποχής αυτός ο Νόμος ήταν αρκετά ικανοποιητικός.

Οι βάσεις όμως για μια σειρά εκτενών Νομοθετικών Αναφορών σε ότι αφορά την αυτοδιάθεση των εσόδων των Τοπικών Αρχών οι Νομοθεσίες του 1976(339 και 429) πλέον θέτουν και τις παραμέτρους των Δημοτικών Τελών.

Με τη Νομοθεσία 1080/80, τίθεται η βάση για τη διάθεση των εσόδων από τους χώρους στάθμευσης των Δήμων.

Ακολουθούν οι Νομοθεσίες 1828/89, 2130/93, 2539/97 και 3756/09, οι οποίες πλέον εισάγουν και μια σειρά άλλων κωδικών εσόδων που μπορούν να διαχειρίζονται οι Τοπικές Αρχές, όπως το τέλος παρεπιδημούντων, τα τουριστικά τέλη, έσοδα προστίμων κοκ. Αυτή η προσθήκη είναι ιδιαίτερα σημαντική, καθώς σε πολλούς ΟΤΑ, τα τέλη που σχετίζονται με την τουριστική βιομηχανία είναι σοβαρή πηγή εσόδων για τους Δήμους.

Τέλος με τη νομοθεσία L2773/99 εισάγεται η έννοια των εσόδων από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, που μπορεί να έχει ένας ΟΤΑ. Είναι η πρώτη στρατηγική κίνηση, που συνδέει την πράσινη ενέργεια, τα έσοδα των Τοπικών Αρχών και τη διαχείριση τους. 19 χρόνια μετά έρχεται εντός του 2018, ο επόμενος Νόμος που

αναφέρεται σε πράσινη ενέργεια, και πιο συγκεκριμένα μιλά για τη δυνατότητα εμπλοκής των Δήμων σε Ενεργειακές Κοινότητες.

Υπάρχουν όμως σοβαρά κενά που σχετίζονται με τη χρήση εσόδων από ακίνητα, τα έσοδα διαφημίσεων, χώρων στάθμευσης κοκ. Σε αυτά απαιτείται ουσιαστική Νομοθετική ρύθμιση, καθώς κυρίως σε αστικούς δήμους τα έσοδα αυτά είναι πολύ σημαντικά.

Τίτλος	Τύπος (Φόρος, αμοιβή, κτλ)	Νόμος	Σύντομη περιγραφή
Έσοδα από ακίνητα (Ακίνητα): • Μισθώσεις • Έσοδα από την εκμετάλλευση ενός ακινήτου και ενός δημόσιου χώρου	Έσοδα		• Πώληση δημοτικών περιουσιακών στοιχείων. • Αλλαγή χρήσης και αξιοποίησης ακινήτων. • Δυνατότητα έκπτωσης του συνολικού ποσού για λόγους ανακαίνισης και παρέμβασης
Καθαρισμός Οδών & Φωτισμός Υπηρεσίες	Αντισταθμιστικό τέλος	L.429 / 76 Άρθρο 25 L.1828 / 1989	• Αμοιβή αντιστάθμισης για τις υπηρεσίες καθαρισμού του δημόσιου χώρου που παρέχονται από τις τοπικές αρχές, συμπεριλαμβανομένης της συλλογής αποβλήτων, καθώς και του κόστους φωτισμού του δημόσιου χώρου. • Το ποσό του συνολικού τέλους που επιβάλλεται είναι ανάλογο του κόστους των παρεχόμενων υπηρεσιών. • Το τέλος είναι ανάλογο με το ποσοστό χρήσης της υπηρεσίας και υπολογίζεται με βάση τη συνολική ακίνητη επιφάνεια. • Το τέλος καταβάλλεται από

			όλους τους πολίτες (όσους χρησιμοποιούν ακίνητη περιουσία). • Το τέλος καθορίστηκε έπειτα από απόφαση του δημοτικού συμβουλίου όπως και το κόστος. • Το εισόδημα εισπράττεται μέσω του λογαριασμού της ΔΕΗ (ΔΕΗ). • Οι δήμοι χρησιμοποιούν ρητά το Τέλος για τους σκοπούς των υπηρεσιών.
Έσοδα από την εκμετάλλευση των κατασκευών και την παροχή υπηρεσιών • Έσοδα από χώρους στάθμευσης • Εισιτήρια • Διαφήμιση • Έσοδα από πωλήσεις	Έσοδα		
Τέλος ακίνητης περιουσίας	Τέλη	Άρθρο 24 L.2130 / 93	• Το τέλος ρυθμίζεται από το Νόμο και δεν είναι απαραίτητη η απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου. • Το τέλος επιβάλλεται σε ολόκληρο το ακίνητο ανεξάρτητα από το εάν είναι ηλεκτροδοτούμενο. • Η τιμή καθορίζεται από το Δήμο. • Το εισόδημα εισπράττεται μέσω του λογαριασμού της ΔΕΗ (ΔΕΗ). • Προβλέπει μια ενίσχυση στους δήμους για την αντιμετώπιση

			σημαντικών δαπανών, συμπεριλαμβανομένων έργων υποδομής, παροχής υπηρεσιών κλπ.
Τέλη από τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων • Διαμονή στοξενοδοχείο • Τέλη από τα ακαθάριστα έσοδα των κλαμπ, των εστιατορίων και των συναφών	Τέλη	Άρθρο 1 L.339 / 76, Άρθρο 7 L.1080 / 80 Το άρθρο 27 παρ. 10 του κ.ν. 2130/93, L. 3756/09 Άρθρο 20 L.2539 / 97	• 0,5% ανά ημέρα ενοικίασης του ξενοδοχείου • Πληρώνεται από τους επισκέπτες, συλλέγονται από τους ιδιοκτήτες ξενοδοχείων και δίνονται στους δήμους σύμφωνα με τη δήλωση ΦΠΑ. • Το πρόστιμο που επιβάλλεται από το δημοτικό συμβούλιο • Η τιμή του τέλους ρυθμίζεται από το Νόμο • Αμοιβή αντιστάθμισης λόγω αυξημένης τουριστικής κίνησης • 0,5% των ακαθάριστων εσόδων των εστιατορίων, κυλικείων, σούπερ μάρκετ, μπαρ κ.λπ. 5% νυχτερινά κέντρα κ.λπ. • Περιλαμβάνεται από το Νόμο • Πληρώνονται από τους πελάτες, συλλέγονται από τους ιδιοκτήτες, καταβάλλονται στον Δήμο
Άλλες αμοιβές και έσοδα - Χρήση τελών κοινών χώρων	Τέλη	Άρθρο 3 L1080/80	• -Αμοιβή αντιστάθμισης • -Καθορίζονται από το δημοτικό συμβούλιο • -Προσαρμοσμένα στα οφέλη που προκύπτουν από τη χρήση του δημόσιου χώρου (δηλαδή τα πεζοδρόμια)

			-Συλλέγονται από τον Δήμο
Άλλα τέλη και έσοδα - Τέλη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας	Τέλη	Άρθρο 40 L2773/99	- Προς όφελος των Τοπικών Αρχών από την πώληση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (Εκτός από PVs και οικιακούς παραγωγούς) - Εισπράττονται από τον διαχειριστή του δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας και δίνονται στους Δήμους - Μπορούν να χρησιμοποιηθούν μόνο για την υλοποίηση τοπικών έργων
Άλλες αμοιβές και έσοδα - Άδειες Κατασκευής / Οικοδομών / Άδειες	Τέλη	Άρθρο 23 R.D. 19.12.1955	- Αμοιβή αντιστάθμισης που επιβάλλεται ανά άδεια οικοδομής - Συλλέγεται από τις φορολογικές αρχές και δίνεται στους Δήμους. - Μπορεί να αξιοποιηθεί για έργα υποδομής, τα οποία είναι επωφελής για τους πολίτες.
Άλλα έσοδα και έσοδα - Τέλη στάθμευσης	Τέλη	Άρθρο 4 Νόμος 1900/90	- Καθορίζονται έπειτα από απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου - Μπορούν να χρησιμοποιηθούν μόνο για τη βελτίωση των τοπικών συνθηκών κυκλοφορίας
Πιθανά αντισταθμιστικά τέλη	Τέλη	Άρθρο 25, ρ 14 L.1828/89	Οι Δήμοι μπορούν να επιβάλλουν δημοτικά τέλη για να κερδίσουν έσοδα που μπορούν να

			χρησιμοποιηθούν για τη χρηματοδότηση τοπικών έργων που μπορούν να βελτιώσουν την ποιότητα ζωής, την ανάπτυξη, την περιβαλλοντική βιωσιμότητα κλπ. • Απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου • Αιτιολόγηση όσον αφορά τον σκοπό της επιβολής • Θα πρέπει να εφαρμοστεί μια αντισταθμιστική υπηρεσία
Φόροι και έσοδα Φόρος ηλεκτρισμού για κτίρια και άλλους χώρους	Φόρος	Άρθρο 10 L.1080/80 Άρθρο 13 L 1828/89	• Οι δήμοι μπορούν να επιβάλλουν τον φόρο με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου. • Ο φόρος επιβάλλεται σε οποιονδήποτε ηλεκτροδοτούμενο χώρο • Ο φόρος μπορεί να χρησιμοποιηθεί για οποιαδήποτε ανάγκη • Η τιμή καθορίζεται από το Δημοτικό Συμβούλιο και το τέλος υπολογίζεται στην επιφάνεια.
Φορολογική συνεισφορά λόγω ολοκλήρωσης ή επέκτασης αστικών περιοχών	Τιμολόγια	Άρθρο 9 L1337/83 Άρθρο 21 L2508/97	• Αυτή η εφάπαξ χρέωση εξαρτάται από τη συνολική έκταση. • Το ποσό που συλλέγεται από τις τοπικές αρχές μέσω αυτού του συγκεκριμένου τύπου

			εσόδων μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνο για την υλοποίηση της δημόσιας αστικής υποδομής (δρόμοι κ.λπ.)
--	--	--	--

2.2 Δυνατότητα των τοπικών αρχών να εφαρμόσουν Δημοσιονομικές πολιτικές για προώθηση ΑΠΕ.

Νομική ανάλυση των δημοτικών εσόδων

Οι Τοπικές Αρχές της Ελλάδας είναι υπεύθυνες για τις τοπικές πολιτικές (διαχείριση τοπικών υποθέσεων) σύμφωνα με το Άρθρο 102 του Ελληνικού Συντάγματος. Οι τοπικές αρχές διέπονται από διοικητική και οικονομική αυτονομία, ενώ το κράτος είναι υπεύθυνο για τη διασφάλιση αυτής της αυτονομίας, μέσω νομοθετικών και οικονομικών μέτρων, ώστε οι τοπικές αρχές να μπορέσουν να εκπληρώσουν το σκοπό τους και να εφαρμόσουν τις αρμοδιότητές τους (Ελληνικό Σύνταγμα, 2008). Σε αυτό το πλαίσιο, η οικονομική

βιωσιμότητα των Τοπικών Αρχών για την αντιμετώπιση του ρόλου τους εξασφαλίζεται μέσω εσόδων, τα οποία αντλούνται κυρίως από αμοιβές, φόρους, μισθώσεις, παροχή υπηρεσιών καθώς και την απαραίτητη κρατική ενίσχυση. Παρακάτω παρέχεται σύντομη περιγραφή των κυριότερων πηγών εισοδήματος, συμπεριλαμβανομένων των αμοιβών, των φόρων και των εσόδων, οι οποίες αποτελούν πιθανές πηγές παρεμβάσεων για την προώθηση των ΑΠΕ.

Μισθώσεις

Σύμφωνα με το νόμο 3463 του 2006 (Δήμοι και Κοινότητες), οι Δήμοι έχουν την υποχρέωση να διαχειρίζονται την ακίνητη περιουσία τους με επιμελή και αποτελεσματικό τρόπο. Μπορούν να εκμεταλλευτούν την περιουσία τους σε περιπτώσεις εξυπηρέτησης του δημοτικού συμφέροντος. Πραγματοποιούν μισθώσεις ακινήτων μέσω δημοπρασιών. Ο νόμος δίνει τη δυνατότητα, μετά από απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, για μισθώσεις μέσω ενεργειών με διατάξεις απαλλαγής σε χρονικό διάστημα μέχρι 25 ετών, σε περίπτωση που ο μισθωτής αναλάβει το σύνολο ή μέρος της ανακατασκευής ή ανακαίνισης, καθώς και κάνει πρόσθετες διατάξεις που έχουν συμπεριληφθεί στους όρους των δημοπρασιών. Πρόσθετοι όροι και προϋποθέσεις για την εφαρμογή των ατελειών μπορούν να καθοριστούν με υπουργική απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών.

Τέλη για υπηρεσίες καθαρισμού και φωτισμού

Το τέλος καθαρισμού και φωτισμού του δρόμου σύμφωνα με το νόμο 1828/1989 συνιστά αντισταθμιστικό τέλος που επιβάλλεται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου για τις υπηρεσίες καθαρισμού του δημόσιου χώρου που παρέχονται από τις τοπικές αρχές, συμπεριλαμβανομένης της συλλογής αποβλήτων, καθώς και το κόστος φωτισμού του δημόσιου χώρου. Το τέλος θα πρέπει να είναι ανάλογο με τη χρήση της υπηρεσίας από τους πολίτες και τις επιχειρήσεις και υπολογίζεται με βάση τη συνολική ακίνητη επιφάνεια, εφαρμόζοντας ένα σχετικό ποσοστό. Το ποσοστό καθορίζεται από το Δημοτικό Συμβούλιο. Ο νόμος 25/1975 ορίζει ότι οι Δήμοι μπορούν να δημιουργήσουν μέχρι και επτά κατηγορίες επιτοκίων βάση της εκτιμώμενης χρήσης της υπηρεσίας. Ωστόσο, οι περισσότεροι δήμοι εφαρμόζουν μόνο δύο ποσοστά (ένα για οικιακές χρήσεις και ένα για εμπορικούς σκοπούς), χωρίς να εξαντλείται η δυνατότητα καθορισμού κριτηρίων χρήσης περισσότερων υπηρεσιών (AdvocateoftheCitizen, 2014). Αυτό το τέλος θα πρέπει να χρησιμοποιείται ρητά για καθαρισμό δρόμων και φωτισμό, ενώ το συνολικό ποσό των τελών δεν πρέπει να υπερβαίνει το κόστος της υπηρεσίας (άρθρο 17 του Ν. 1080/80). Το τέλος εισπράττεται μέσω του νομοσχεδίου της ΔΕΗ.

Τέλος ακίνητης περιουσίας

Με το νόμο 2130/93 επιβάλλεται υπέρ των δήμων και κοινοτήτων τέλος, το οποίο υπολογίζεται επί της αξίας της ακίνητης περιουσίας που βρίσκεται εντός της διοικητικής τους περιφέρειας. Το ποσοστό επί της αξίας, όπως ορίζεται στον σχετικό νόμο, καθορίζεται με απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, μεταξύ 0,25 % και 0,35 %, ενώ είναι ενιαίο για όλη τη διοικητική τους περιφέρεια.

Το τέλος εισπράττεται μέσω του νομοσχεδίου της ΔΕΗ και επιβαρύνει τους ιδιοκτήτες ακίνητης περιουσίας. Όσον αφορά την εκμετάλλευση του τέλους, οι Δήμοι πρέπει να χρησιμοποιήσουν το 50% του συνολικού ποσού για να χρηματοδοτήσουν την υλοποίηση έργων, να πληρώσουν αποζημιώσεις για απαλλοτρίωση και προγραμματισμό, καθώς και να αγοράσουν ακίνητη περιουσία, ενώ το άλλο μισό θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για άλλους σκοπούς (νόμος 2130/93). Σε αυτό το πλαίσιο, το τέλος είναι μια ενίσχυση στους δήμους για την αντιμετώπιση σημαντικών δαπανών, συμπεριλαμβανομένων έργων υποδομής, παροχής υπηρεσιών κλπ.

Τέλη από τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων - Διαμονή σε ξενοδοχεία

Το τέλος για διαμονή σε ξενοδοχεία επιβάλλεται στις τουριστικές περιοχές καθώς και σε κάθε δήμο με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου και εξυπηρετεί το πεδίο κάλυψης του πρόσθετου κόστους που πρέπει να αντιμετωπίσει ο Δήμος λόγω της αύξησης των τουριστικών ροών. Το τέλος καλύπτει τις ανάγκες καθαρισμού και φωτισμού, καθώς και την υλοποίηση των απαραίτητων έργων που σχετίζονται με τον αυξημένο τουρισμό. Η αμοιβή ρυθμίζεται από τους νόμους 339/76, 1080/80, 2130/93 και 3756/09, έχει καθοριστεί για τη μίσθωση 0,5% ανά κρεβάτι, καταβάλλεται από τον πελάτη / επισκέπτη, ενώ εισπράττεται από ιδιοκτήτες ξενοδοχείων μέσω του νομοσχεδίου κατοικίας και τελικά αποδίδεται στους Δήμους.

Τέλη από τα ακαθάριστα έσοδα επιχειρήσεων - Τέλη από τα ακαθάριστα έσοδα των κλαμπ, των εστιατορίων και των συναφών

Το τέλος έχει επιβληθεί από τον Ν. 2539/97 ως υποχρεωτικό για τα έσοδα των εστιατορίων, μπαρ, κλαμπ κ.λπ., για τους δήμους που υπόκεινται στην αντικειμενική αποτίμηση του ακινήτου. Το τέλος υπολογίζεται στο 0,5% των ακαθάριστων εσόδων των εστιατορίων, κυλικείων, σούπερ μάρκετ, μπαρ και 5% των εσόδων των νυχτερινών κέντρων. Το τέλος καταβάλλεται από τους πελάτες και αποδίδεται στους Δήμους από τους ιδιοκτήτες επιχειρήσεων. Το τέλος, σύμφωνα με τον Εισαγγελέα του Πολίτη, είναι σημαντικό για τα δημοτικά έσοδα, ενώ στην πραγματικότητα αποτελεί φόρο.

Άλλες αμοιβές και έσοδα - Τέλη κοινόχρηστων χώρων

Το τέλος σχετίζεται με τα οφέλη που προκύπτουν από τη χρήση του δημόσιου χώρου (δηλαδή τα πεζοδρόμια) από την πλευρά των επιχειρήσεων. Το τέλος επιβάλλεται από το Δημοτικό Συμβούλιο. Είναι ανάλογο της συνολικής επιφάνειας που καταλαμβάνει η σχετική επιχείρηση, ο τύπος κατοχής, ενώ ποικίλλει από περιοχή σε περιοχή εντός του Δήμου.

Άλλα τέλη και έσοδα - Τέλη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας

Το τέλος ανανεώσιμων πηγών ενέργειας καταβάλλεται από παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ. Το τέλος συνδέεται με το Δήμο στο οποίο βρίσκεται η εγκατάσταση ΑΠΕ και είναι ανάλογο με την ενέργεια που πωλεί ο παραγωγός στο ηλεκτρικό δίκτυο, ενώ αποκλείονται οι οικιακοί παραγωγοί ΑΠΕ καθώς και οι παραγωγοί φωτοβολταϊκής ενέργειας. Το ποσοστό αμοιβής είναι 3% έναντι των εσόδων του παραγωγού, από τα οποία ένα ποσοστό (1%) καταβάλλεται στους καταναλωτές της περιοχής της ΑΠΕ με τη μορφή απαλλαγής από την κατανάλωση, ενώ το υπόλοιπο δίνεται στους Δήμους (το μεγαλύτερο ποσοστό στον Δήμο όπου βρίσκεται η εγκατάσταση, ενώ το μικρότερο δίνεται στους Δήμους από τους οποίους περνά η σύνδεση της εγκατάστασης με το δίκτυο). Οι δήμοι πρέπει να χρησιμοποιούν το τέλος μόνο για την υλοποίηση έργων τοπικής ανάπτυξης (80% του συνολικού τέλους κοντά στην περιοχή εγκατάστασης και 20% στην υπόλοιπη δημοτική περιφέρεια).

Πιθανά αντισταθμιστικά τέλη

Σύμφωνα με το Ν. 1828/1989, οι Δήμοι, με απόφαση δημοτικού συμβουλίου, έχουν το δικαίωμα να επιβάλλουν τέλη ή χρεώσεις για υπηρεσίες ή τοπικά έργα στην περιοχή τους, που συμβάλλουν στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών, στην ανάπτυξη της περιοχής και στην παροχή καλύτερων υπηρεσιών για τους πολίτες. Αυτά τα τέλη / τιμολόγια θα πρέπει να έχουν χαρακτήρα συνεισφοράς. Το ύψος των τελών, οι υπόχρεοι πληρωμής καθώς και όλες οι απαραίτητες λεπτομέρειες πραγματοποιούνται μέσω της απόφασης του δημοτικού συμβουλίου.

Φόρος ηλεκτρισμού για κτίρια και άλλους χώρους

Ο φόρος ηλεκτρικής ενέργειας προβλέπεται από το νόμο 1080/80 και μπορεί να επιβληθεί από τους Δήμους με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου. Ο φόρος υπολογίζεται επί της ηλεκτροκίνητης επιφάνειας ακίνητης περιουσίας, πολλαπλασιαζόμενος με ένα συντελεστή, ο οποίος αποφασίζεται από το δημοτικό συμβούλιο μέσα σε ένα εύρος που καθορίζεται από το νόμο. Ο φόρος μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την κάλυψη κάθε ανάγκης του Δήμου. Ο φόρος καταβάλλεται μέσω του λογαριασμού της ΔΕΗ και χρεώνεται σε όσους χρησιμοποιούν το ακίνητο.

Άλλα έξοδα και έσοδα - Τέλη στάθμευσης

Τα τέλη στάθμευσης που επιβάλλονται στις περιοχές όπου ελέγχεται η στάθμευση καθορίζονται από απόφαση δημοτικού συμβουλίου. Αυτά τα τέλη αποτελούν δημοτικά έσοδα και μπορούν να χρησιμοποιηθούν μόνο για τη βελτίωση των συνθηκών κυκλοφορίας (νόμος 1900/90).

Άλλες αμοιβές και έσοδα - Άδειες Κατασκευής / Οικοδομών / Άδειες

Επιβάλλεται τέλος, προς όφελος των Τοπικών Αρχών, για την έκδοση οικοδομικών αδειών, καθώς και για οποιαδήποτε προσαρμογή, παρέμβαση ή προσθήκη σε υπάρχοντα κτίρια. Ο συντελεστής του συγκεκριμένου τέλους καθορίζεται από το Νόμο και εφαρμόζεται στον προϋπολογισμό των σχετικών έργων. Το τέλος θα πρέπει να χρησιμοποιείται για έργα και απαλλοτριώσεις για την υλοποίηση πολεοδομικών σχεδίων (R.D. 19.12.1955).

Ενεργειακές Κοινότητες

Στην υπάρχουσα νομοθεσία προσετέθη και ο Νόμος 4513/2018 που εκδόθηκε σε ΦΕΚ τον Ιανουάριο του 2018. Αν και ο Νόμος έχει ελάχιστα αξιοποιηθεί εντός του πρώτου έτους του, δίνει μια νέα προοπτική στους ΟΤΑ. Η Ενεργειακή Κοινότητα (Ε.Κοιν.) είναι αστικός συνεταιρισμός αποκλειστικού σκοπού με στόχο την προώθηση της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας, όπως ορίζεται στην παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4430/2016 (Α' 205), και της καινοτομίας στον ενεργειακό τομέα, την αντιμετώπιση της ενεργειακής ένδειας και την προαγωγή της ενεργειακής αειφορίας, την παραγωγή, αποθήκευση, ιδιοκατανάλωση, διανομή και προμήθεια ενέργειας, την ενίσχυση της ενεργειακής αυτάρκειας και ασφάλειας σε νησιωτικούς δήμους, καθώς και τη βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας στην τελική χρήση σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, μέσω της δραστηριοποίησης στους τομείς των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (Α.Π.Ε.), της Συμπαράγωγής Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης (Σ.Η.Θ.Υ.Α.), της ορθολογικής χρήσης ενέργειας, της ενεργειακής αποδοτικότητας, των βιώσιμων μεταφορών, της διαχείρισης της ζήτησης και της παραγωγής, διανομής και προμήθειας ενέργειας.

Ο Ν.4513/2018, έρχεται να συμπληρώσει και να συμπληρωθεί από το Ν.1667/1986 (Α' 196).

Μέλη μιας Ενεργειακής Κοινότητας μπορεί να είναι εκτός από φυσικά πρόσωπα, α) νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου εκτός των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' και β' βαθμού ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, β) Ο.Τ.Α. α' βαθμού της ίδιας Περιφέρειας εντός της οποίας βρίσκεται η έδρα της Ενεργειακής Κοινότητας ή επιχειρήσεις αυτών, καθώς και γ) Ο.Τ.Α. β' βαθμού της έδρας της Ενεργειακής Κοινότητας.

Σύμφωνα με την ίδια νομοθεσία αρκετά είναι για τη σύσταση μιας ενεργειακής κοινότητας τρία μέλη, αν τα μέλη είναι νομικά πρόσωπα δημόσιου ιδιωτικού δικαίου ή φυσικά πρόσωπα, από τα οποία τα δύο (2) τουλάχιστον είναι Ο.Τ.Α., ή εναλλακτικά δύο (2), αν τα μέλη είναι μόνο Ο.Τ.Α. α' βαθμού νησιωτικών περιοχών με πληθυσμό κάτω από τρεις χιλιάδες εκατό (3.100) κατοίκους σύμφωνα με την τελευταία απογραφή.

Πολύ σημαντική παράμετρος για τους ΟΤΑ είναι ότι τουλάχιστον το πενήντα τοις εκατό (50%) συν ένατων μελών πρέπει να σχετίζονται με τον τόπο στον οποίο βρίσκεται η έδρα της Ενεργειακής Κοινότητας.

Μια επιπλέον σημαντική παράμετρος στη Νομοθεσία για τις Ενεργειακές Κοινότητες είναι ότι τα Νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου και Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού μπορούν να συμμετέχουν σε περισσότερες από μία Ενεργειακές Κοινότητες. Αυτή η παράμετρος δίνει ουσιαστική δυναμική στις τοπικές αρχές που επιθυμούν να αναπτύξουν Πράσινες Πολιτικές, καθώς δεν περιορίζονται σε μία επιλογή.

Τέλος σε ότι αφορά τις Ενεργειακές Κοινότητες οι ΟΤΑ μπορούν να κατέχουν μερίδια ως και 50% κατά περίπτωση.

3 ΚΑΛΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ – ΧΩΡΕΣ ΕΤΑΙΡΙΚΟΥ ΣΧΗΜΑΤΟΣ

Οι ΟΤΑ Α' βαθμού όπως αναφερθήκαμε και ανωτέρω έχουν μια σειρά εσόδων που θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν για την ανάπτυξη Δημοσιονομικών Πολιτικών σε σχέση με τις ΑΠΕ. Κάποιες από αυτές τις Δημοσιονομικές Πολιτικές μπορούν να εφαρμοστούν χωρίς νομοθετική ρύθμιση και άλλες απαιτούν νομοθετική ρύθμιση.

Ουσιαστικά οι Ο.Τ.Α. προκειμένου να εκμεταλλευτούν το σύνολο των πιθανών κωδικών εσόδων, έχουν δυνατότητα διατύπωσης προτάσεων σε δύο άξονες:

- Αναπροσαρμογή των όρων για εκείνες τις κατηγορίες εσόδων για τις οποίες οι Δήμοι έχουν την σχετική ευελιξία.
- Προτάσεις νομοθετικών παρεμβάσεων για εκείνες τις κατηγορίες εσόδων για τις οποίες οι Δήμοι δεν μπορούν να μεταβάλουν τους όρους τους.

Παρακάτω αναφέρονται κάποιες καλές πρακτικές Δημοσιονομικής Πολιτικής που έχουν υιοθετήσει Δήμοι ανά χώρα.

3.1 Καλές Πρακτικές

1^ο παράδειγμα – ΚΥΠΡΟΣ

Ποια είναι τα μέτρα που εφάρμοσε η Κύπρος:

1) Αύξηση των τελών διαχείρισης αποβλήτων

Αποτελέσματα:

Ένα ποσοστό των πρόσθετων χρημάτων που αντλήθηκαν μέσω της αύξησης των τελών διαχείρισης αποβλήτων κατά το 2018 ανά νοικοκυριό.

Συνολικό εισόδημα 2018 (πρόβλεψη) από αμοιβές διαχείρισης αποβλήτων / νοικοκυριά για το Δήμο Λακατάμιας: 1.948.784,00 EUR

2)Πράσινο Ταμείο

Είναι μια κίνηση η οποία λειτουργεί ως εκπαιδευτικό κέντρο για μια σειρά θεμάτων που σχετίζονται με το περιβάλλον, όπως η κατανάλωση ενέργειας, οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, η ανακύκλωση κ.λπ. Συμβάλει καθοριστικά στην επίτευξη των στόχων της εντός των χρονικών πλαισίων που ορίζονται στο Σχέδιο Δράσης για την Ενέργεια (CoM) (ΦΒ, αποδοτικότητα κ.λπ.) Πραγματοποιεί σημαντικά γεγονότα ευαισθητοποίησης των πολιτών ενώ παράλληλα παρέχει δωρεάν ενεργειακούς ελέγχους και συμβουλευτικές υπηρεσίες σε ξενοδοχεία και επαγγελματίες για τον εντοπισμό ευκαιριών για μειώσεις ενέργειας και ΑΠΕ.

Αποτελέσματα:

- 2.5% του ποσού αυτού θα διατεθεί για το πράσινο μηχανισμό-fund: $\sim 1.948.784,00\text{EUR} * 2.5\% = \sim 48.000$ EUR / έτος

- Δημιουργία και λειτουργία Πράσινου σημείο - RES – REUSE που λειτουργεί ως εκπαιδευτική γωνία ενημέρωσης του κοινού σε θέματα πράσινης ανάπτυξης
- Τρέχουσα χρήση: Ενημέρωση του κοινού για πράσινα αστικά υπολείμματα
- Μελλοντική χρήση: Λήψη των κατάλληλων προληπτικών μέτρων στη διαχείριση των ρών αποβλήτων και Reuse(Επαναχρησιμοποίηση)
- Πιθανά Κέρδη από το Πράσινο Ταμείο για τον Επαγγελματία

3) Αύξηση φόρου διαμονής στο ξενοδοχείο**Αποτελέσματα:**

Ο φόρος διαμονής αυξήθηκε στο ανώτατο όριο (+ 20%, π.χ. 0,85 € ανά διανυκτέρευση έως 1,02 € ανά διανυκτέρευση ξενοδοχείο 5S) = 24,000.00 Ευρώ.

2^ο Παράδειγμα - ΒΑΛΕΝΘΙΑ

Ποια είναι τα μέτρα που εφάρμοσε η Βαλένθια

Ο Δήμος της Βαλένθια επικεντρώθηκε στο τέλος για την έκδοση της άδειας / επικοινωνίας για το άνοιγμα ενός καταστήματος και άλλων εταιρειών. Το τέλος αυτό καταβάλλεται για πολλές άδειες, άδειες κ.λπ. ανάλογα με το είδος του καταστήματος που πρόκειται να ανοιχθεί.

- Ο πιλοτικός δήμος επικεντρώθηκε στην αμοιβή για την έκδοση του πιστοποιητικού αστικής συμβατότητας
- 100 ευρώ συνήθη τέλη - 75 ευρώ για εταιρείες που χρησιμοποιούν ΑΠΕ.
- Φόρος ακίνητης περιουσίας: μείωση 5% για οικονομικές δραστηριότητες (καταστήματα, επαγγελματίες, εταιρείες κ.λπ.) με χρήση ΑΠΕ.
- Φόρος επί των οικονομικών δραστηριοτήτων: 50% μείωση του φόρου για το 1ο έτος, 5% μείωση για τα επόμενα έτη σε περίπτωση εγκατάστασης (5% πάντοτε εάν επικοινωνήσετε με 100% χρησιμότητα ΑΠΕ).
- Τέλος για την κατασκευή νέου κτιρίου / ανακαίνιση: 10% μείωση όταν οι εργασίες θα γίνουν με ΑΠΕ.
- Φόρος επί της αύξησης της αξίας της αστικής γης: 10% εάν η αστική γη χρησιμοποιείται από μια οικονομική δραστηριότητα (κατάστημα, βιομηχανία, επαγγελματίας κλπ.) Με χρήση ΑΠΕ.

Φόρος κατασκευών

Προσωρινή έγκριση του δημοσιονομικού κανονισμού τον Νοέμβριο του 2018, τελική έγκριση και έναρξη ισχύος που αναμένεται για τον Ιανουάριο του 2019

- Μείωση κατά 50% του φόρου για κτίρια, εγκαταστάσεις ή έργα που ενσωματώνουν συστήματα θερμικής ή ηλεκτρικής χρήσης ηλιακής ενέργειας ή άλλων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.
- Αυτό το επίδομα θα εξαρτάται από τις εγκαταστάσεις παραγωγής θερμότητας, συμπεριλαμβανομένων των συλλεκτών που έχουν εγκριθεί από την αρμόδια αρχή. Αυτό το μπόνους δεν θα γίνει αποδεκτό εάν η εγκατάσταση αυτών των συστημάτων είναι υποχρεωτική σύμφωνα με τους συγκεκριμένους κανονισμούς.

Φόρος οχημάτων

Έγκριση του φορολογικού διατάγματος τον Νοέμβριο του 2018 και έναρξη ισχύος από την 1η Ιανουαρίου 2019

- Η φορολογική τροποποίηση επηρεάζει τα υβριδικά οχήματα και τα οχήματα με ηλεκτρικό ή μηδενικές εκπομπές. Οι πρώτοι έχουν επίδομα 50% του φόρου κατά τη διάρκεια 4 ετών από την πρώτη τους εγγραφή. Οι δεύτεροι λαμβάνουν το 75% του φόρου κατά τη διάρκεια ζωής του οχήματος.
- Τα προαναφερθέντα οχήματα που χρησιμοποιούνται για δημοτικές δημόσιες υπηρεσίες θα έχουν ένα πρόσθετο επίδομα 50% του φόρου κατά το χρόνο που χρησιμοποιούνται για το σκοπό αυτό.
- Η πολιτική αυτή δεν αφορά ακριβώς τη χρήση ΑΠΕ, αλλά θεωρήθηκε ως μια πράσινη δημοσιονομική πολιτική για τη συμβολή τους στη μείωση των εκπομπών CO₂.

Φόρος κατασκευών

Έγκριση του φορολογικού διατάγματος και έναρξη ισχύος τον Μάιο του 2018

Μείωση κατά 40% του φόρου στις επόμενες περιπτώσεις:

- Έργα και εγκαταστάσεις που πραγματοποιούνται σε ιδιόκτητες κατοικίες από φορολογούμενους που ενσωματώνουν συστήματα θερμικής και ηλεκτρικής χρήσης ηλιακής ενέργειας για αυτοκατανάλωση
- Οι εγκαταστάσεις παραγωγής θερμότητας πρέπει να περιλαμβάνουν συλλέκτες εγκεκριμένους από την αρμόδια αρχή
- Συστήματα θερμικής χρήσης που έχουν ελάχιστη επιφάνεια χρήσιμης ηλιακής δέσμευσης 4m² και ελάχιστη εγκατεστημένη ισχύ 5 kW ανά 100 m² οικοδομημένης επιφάνειας

Φόρος ακίνητης περιουσίας

Έγκριση του φορολογικού διατάγματος τον Δεκέμβριο του 2018 και έναρξη ισχύος την 1η Ιανουαρίου 2019

- Ιδιότητες που παρέχονται με σύστημα θερμικής χρήσης ηλιακής ενέργειας: μέχρι 50% επίδομα στην καταβολή φόρου κατά τα 3 επόμενα έτη μετά το τέλος της κατασκευής και έως 25% επίδομα για τον 4ο και 5ο χρόνο. το ποσοστό μπόνους θα εξαρτηθεί από την αξία του κτηματολογίου.
- Για την απόκτηση του μπόνους, οι ιδιότητες πρέπει να είναι στέγασης και να έχουν μια μίνιμουμ επιφάνεια με χρήσιμη ηλιακή σύλληψη ύψους 4m² και ελάχιστη εγκατεστημένη ισχύ 1,5 kW ανά 100 m² οικοδομημένης επιφάνειας

Φόρος επιχειρηματικής δραστηριότητας

Έγκριση του φορολογικού διατάγματος τον Δεκέμβριο του 2018 και έναρξη ισχύος την 1η Ιανουαρίου 2019

- Μπόνους 50% κατά τη διάρκεια των πρώτων 5 ετών στην καταβολή φόρου για τους φορολογούμενους που παράγουν ενέργεια που λαμβάνεται από εγκαταστάσεις ΑΠΕ ή από συστήματα συμπαραγωγής, οι οποίες θα χρησιμοποιηθούν για την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων τους στον δήμο Pedreguer. Οι εγκαταστάσεις ΑΠΕ πρέπει επίσης να βρίσκονται στον δήμο.

Φόρος οχήματος

Έγκριση του φορολογικού διατάγματος τον Νοέμβριο του 2018 και έναρξη ισχύος την 1η Ιανουαρίου 2019

- Μπόνους ανάλογα με τον τύπο του κινητήρα και τις επιπτώσεις του στο περιβάλλον, σε συνάρτηση με τις εκπομπές CO₂: από 7,5 έως 10% κατά τα πρώτα τρία χρόνια.
- Μπόνους ανάλογα με το καύσιμο που καταναλώνεται: για ηλεκτρικά οχήματα και αυτοκίνητα με μηδενικές εκπομπές ρύπων, 75% κατά τη διάρκεια των πρώτων 5 ετών. για υβριδικά οχήματα, κατά 50% κατά τη διάρκεια των πρώτων 3 ετών.
- Η πολιτική αυτή δεν αφορά ακριβώς τη χρήση ΑΠΕ, αλλά την θεωρήσαμε ως μια πράσινη δημοσιονομική πολιτική για τη συμβολή τους στη μείωση των εκπομπών CO₂.

3^ο παράδειγμα - ΜΑΛΤΑ

Ποια είναι τα μέτρα που εφάρμοσε η Μάλτα

Τοπική δημοσιονομική πολιτική - Δραστηριότητες που απαιτούν άδεια από τον Δήμο της Μάλτας

Η δημοσιονομική πολιτική χωρίζεται σε δύο επίπεδα έκπτωσης:

Φορολογική πολιτική για κατοίκους / αιτούντες που διαθέτουν ήδη εγκατάσταση ΑΠΕ

- 25% μείωση του τέλους σε περίπτωση που ο αιτών που ζητεί άδεια διαθέτει εγκατάσταση ΑΠΕ
- Φορολογική πολιτική για κατοίκους / αιτούντες που χρειάζονται άδεια σύμφωνα με τον Κ.Ν.119 / 2002 για την εγκατάσταση ΑΠΕ
- 50% μείωση του τέλους σε περίπτωση που ο εν λόγω αιτών ζητήσει άδεια για να επιτρέψει την εγκατάσταση ενός νέου συστήματος ΑΠΕ
- Φορολογική πολιτική σε σχέση με την ενοικίαση ηλεκτρικών ποδηλάτων / οχημάτων από το συμβούλιο
- Φορολογική πολιτική σε σχέση με την ηλεκτρική κινητικότητα και την ΑΠΕ
- Φορολογική πολιτική LOCAL4GREEN - το τέλος ενοικίασης για τη χρήση των ηλεκτρικών ποδηλάτων παραλείπεται στην περίπτωση κατοίκων που διαθέτουν εγκατάσταση ΑΠΕ.
- Φορολογική πολιτική σε σχέση με το νόμο για το "Ενοικίαση γκαράζ στο CivicCenter" για ενοικιαστές που διαθέτουν εγκατάσταση ΑΠΕ. Προτεινόμενη δημοσιονομική πολιτική - προσφέρει μείωση κατά 5% - 10% των

χρεώσεων που χρεώνονται στους μισθωτές που νοικιάζουν γκαράζ από το Δημοτικό Συμβούλιο, μετά από κάθε πρόσκληση υποβολής προσφορών που εκδόθηκε σύμφωνα με το νόμο περί ενοικιάσεως γκαράζ στο CivicCenter, στις περιπτώσεις αυτές όπου ο ενοικιαστής έχει εγκαταστήσει RES.

-Βιώσιμη κινητικότητα + δημοσιονομικές πολιτικές: Δωρεάν / μειωμένα τέλη για την κοινή χρήση ηλεκτρικών ποδηλάτων για κατοίκους που χρησιμοποιούν ΑΠΕ.

4^ο παράδειγμα - ΑΛΒΑΝΙΑ

Ποια είναι τα μέτρα που εφάρμοσε η Αλβανία

Δήμος Lezha

Δημοσιονομικές πολιτικές- μέτρα που εγκρίθηκαν τον Ιανουάριο του 2019

- Τιμολόγιο για τη μείωση των Δημόσιων Υπηρεσιών κατά 30% για επιχειρήσεις εγκατάστασης φωτοβολταϊκής εγκατάστασης.
- Μείωση του φόρου κτίριο κατά 30% για οικογένειες και επιχειρήσεις που εγκαθιστούν φωτοβολταϊκή εγκατάσταση,
- τα υβριδικά και ηλεκτρικά οχήματα θα επωφελούνται δύο ώρες δωρεάν στάθμευσης σε δημόσιους χώρους.

Πιο συγκεκριμένα οι παρεμβάσεις που δεν απαιτούν Νομοθετική Ρύθμιση για τη δημιουργία Δημοσιονομικών Πολιτικών είναι οι ακόλουθες:

- Η εγκατάσταση ΑΠΕ, ως υποχρεωτικός όρος στις μισθώσεις δημοτικών κτιρίων, εγκαταστάσεων, ανοιχτών χώρων – Έκπτωση στο μίσθωμα (ΚΔΚ 2006, άρθρο 192,§8).
- Μείωση των τελών στάθμευσης για τα ηλεκτρικά - υβριδικά οχήματα.
- Θέσπιση κλιμάκων – από τις διαθέσιμες κατηγορίες-στο «Τέλος καθαριότητας» και ένταξη στις χαμηλότερες κλίμακες, για όσους προχωρούν στην ανακύκλωση οργανικής ύλης που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για κομπόστ και παραγωγή ενέργειας.

Αντίθετα οι παρεμβάσεις που απαιτούν Νομοθετική Ρύθμιση για τη δημιουργία Δημοσιονομικών Πολιτικών είναι οι ακόλουθες:

- Σύνδεση του «Τέλους Ακίνητης Περιουσίας» με την εγκατάσταση ΑΠΕ στα κτίρια. Προσδιορισμός κλιμάκων.
- Εκπτώσεις στο «Τέλος Οικοδομικών Αδειών», για όλα τα νεόδμητα κτίρια στα οποία εγκαθίστανται ΑΠΕ.
- Μείωση του «Τέλους Χρήσης Κοινόχρηστων Χώρων», για τα καταστήματα/επιχειρήσεις που ενσωματώνουν ΑΠΕ (σήμερα εξαρτάται από τη τιμή ζώνης).
- Σύνδεση του «Τέλους Παρεπιδημούντων» και του «Τέλους επί των ακαθαρίστων εσόδων των κέντρων διασκέδασης, εστιατορίων και συναφών καταστημάτων» με τη εγκατάσταση ΑΠΕ από τους ιδιοκτήτες.

Δυστυχώς από τους 14 Δήμους που εξετάσθηκαν στα πλαίσια του έργου, δεν έχει αξιοποιήσει κανείς τμήμα των Εσόδων του για την ανάπτυξη Δημοσιονομικών Πολιτικών.

Στα πλαίσια αυτά και προκειμένου οι Δήμοι να έχουν στοιχεία για να τεκμηριώσουν τις Δημοσιονομικές Πολιτικές τους, θα αναπτυχθεί μια SWOT Analysis της Ανάπτυξης των Δημοσιονομικών Πολιτικών, και παράλληλα θα κάνουμε μελέτη περίπτωσης σε έναν εκ των 14 Δήμων που έχουν ουσιαστικά έσοδα που θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν αντιστοίχως.

3.2 S.W.O.T Analysis

Strengths

Η ανάπτυξη Δημοσιονομικών Πολιτικών μπορεί να δημιουργήσει μια "Πράσινη" κουλτούρα στους πολίτες η οποία μπορεί να αποτελέσει μοχλό ανάπτυξης Αειφορίας εντός του Δήμου. Ο συνειδητοποιημένος πολίτης, που κάνει χρήση κινήτρων ανάπτυξης, είναι ο ίδιος πολίτης που θα σεβαστεί συνολικά το περιβάλλον, θα ανακυκλώσει, δεν θα ρυπάνει, θα καταναλώνει τους πόρους με ευαισθησία κοκ

Weaknesses

Χρειάζεται εκτεταμένη εκπαίδευση, μακροχρόνια, προκειμένου να φανούν τα αποτελέσματα. Υπάρχει περίπτωση, λανθασμένη Δημοσιονομική Πολιτική να σημάνει περιορισμό των πόρων του Δήμου, χωρίς τα αντίστοιχα οφέλη να κεφαλαιοποιούνται υπέρ του Δήμου μεταγενέστερα.

Opportunities

Η αειφορία μπορεί να αποτελέσει μοχλό επανεκκίνησης της οικονομίας, και να δώσει ώθηση σε τοπικό επίπεδο να εξελιχθούν συνέργιες, συμπράξεις και συνεργασίες που να δημιουργήσουν Αναπτυξιακή Δυναμική για τους πολίτες και την Τοπική Αρχή

Threats

Η σειρά με την οποία θα αναπτυχθούν αυτές οι πολιτικές και θα δοθούν κίνητρα, όπως και η σειρά επενδύσεων που θα πραγματοποιηθεί από ένα Δήμο, μπορεί να προκαλέσει οικονομική αστάθεια στις χρηματοροές του Δήμου.

4 ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ

Έπειτα από την ανάλυση που έχει προηγηθεί στα προηγούμενα κεφάλια όσον αφορά το Εθνικό Νομοθετικό πλαίσιο που επιτρέπει ή όχι στην τοπική εξουσία να επέμβει εφαρμόζοντας βελτιωμένες πολιτικές για την προώθηση των ΑΠΕ στον παρακάτω πίνακα μπορεί κανείς να εντοπίσει τις κατηγορίες εσόδων που μπορούν να αποτελέσουν κίνητρα επί των οποίων θα διαμορφωθούν σχέδια δράση των ΟΤΑ για προώθηση ΑΠΕ.

Κατηγορία εσόδων	Θα μπορούσε η κατηγορία εσόδων να συνδεθεί με πολιτική ΑΠΕ;	Το κόστος των εσόδων επιβαρύνει κυρίως τους τοπικούς πολίτες και τις επιχειρήσεις;	Ο τύπος εσόδων σχετίζεται με δραστηριότητες που εκτελούνται από το Δήμο;	Διαθέτει ο Δήμος την ευελιξία να προσαρμόσει τους όρους αυτών των εσόδων;
Έσοδα από δημοτικά ακίνητα (ακίνητη περιουσία).	Ναι	Ναι	Όχι	Ναι
Υπηρεσίες καθαρισμού οδών & φωτισμού.	Ναι	Ναι	Ναι/Όχι	Ναι
Έσοδα από την εκμετάλλευση των κατασκευών και την παροχή υπηρεσιών. Χώρος στάθμευσης (μίσθωση).	Ναι	Ναι	Όχι	Ναι
Τέλος ακίνητης περιουσίας (Πληρωμή μέσω του λογαριασμού ηλεκτρικού ρεύματος).	Ναι	Ναι	Όχι	Όχι
Τέλη από τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων.	Ναι	Όχι	-	-

Διαμονή στο ξενοδοχείο.				
Τέλη από τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων Τέλη από τα ακαθάριστα έσοδα των κλαμπ, των εστιατορίων και των συναφών	Ναι	Όχι	-	-
Άλλα τέλη και έσοδα - Τέλη από τη χρήση κοινόχρηστων χώρων	Ναι	Ναι	Όχι	Όχι
Άλλα τέλη και έσοδα - Τέλη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας	Ναι	Ναι	Όχι	Όχι
Άλλες αμοιβές και έσοδα - Άδειες Κατασκευής / Οικοδομών / Άδειες	Ναι	Ναι	Όχι	Όχι
Πιθανά αντισταθμιστικά τέλη	Εξαιρείται από την ανάλυση δεδομένου ότι επιβάλλει επιπλέον χρεώσεις			
Φόροι και έσοδα Φόρος ηλεκτρισμού για κτίρια και άλλους χώρους	Ναι	Ναι	Όχι	Όχι
Άλλα έσοδα και έσοδα - Τέλη στάθμευσης	Ναι	Ναι	Όχι	Ναι
Τέλη φορολογικής συμβολής λόγω ολοκλήρωσης ή επέκτασης αστικών περιοχών	Ναι	Ναι	Ναι	Όχι

Απαραίτητη προϋπόθεση για την εφαρμογή «πράσινων» Δημοσιονομικών Πολιτικών για την προώθηση ΑΠΕ είναι η έγκριση Απόφασης Δημοτικού Συμβουλίου σχετικά με τα εκάστοτε μέτρα που δύναται να εφαρμόσει ο Δήμος. Ένα τέτοιο πρότυπο απόφασης μπορεί να είναι ως εξής:

Διεύθυνση: Δήμος

Προς: Δημ. Συμβούλιο

**Θέμα: Έγκριση υιοθέτησης δράσεων ενεργειακής πολιτικής με χρήση αντισταθμιστικών οφελών
Δημοτικών εσόδων.**

Σχετ:

1. ΣΔΑΕ Δήμου (όπου είναι διαθέσιμο)
2. Σχέδιο δράση έργου Local4Green που κατετέθει από την Ανατολική Α.Ε.

Στα πλαίσια της ενεργειακής πολιτικής που οφείλει να εφαρμόζεται στους ΟΤΑ, βάση της κείμενης νομοθεσίας και των ΣΔΑΕ, παραδόθηκε από την Ανατολική Αναπτυξιακή Α.Ε. σχέδιο προώθησης φίλων πολιτικών υπέρ της πράσινης ανάπτυξης με τη χρήση αντισταθμιστικών οφελών υπέρ των δημοτών και των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται εντός του Δήμου. Βάσει του σχεδίου ανάπτυξης πράσινων πολιτικών που αναπτύχθηκε στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Έργου Local4Green και βάση της Εθνικής νομοθεσίας, Άρθρο 23 R.D. 19.12.1955, τις Νομοθεσίες του 1976 (339 και 429), τη Νομοθεσία 1080/80, τις Νομοθεσίες 1828/89, 2130/93, 2539/97 και 3756/09, και τη νομοθεσία L2773/99 προτείνονται οι εξής λύσεις βάση των ανωτέρω:

1. Έσοδα από δημοτικά ακίνητα (ακίνητη περιουσία).
2. Υπηρεσίες καθαρισμού οδών & φωτισμού.
3. Έσοδα από την εκμετάλλευση των κατασκευών και την παροχή υπηρεσιών. Χώρος στάθμευσης (μίσθωση).
4. Άλλα έξοδα και έσοδα - Τέλη στάθμευσης

Με γνώμονα τα παραπάνω και εξετάζοντας τους διαθέσιμους πόρους του Δήμου μας, προτεινόμενες ενέργειες θα είναι:

-
-

(Συμπληρώνονται βάση προηγούμενης ανάλυσης εσόδων του εκάστοτε Δήμου)

Μετά τα παραπάνω και έχοντας υπόψη τις διατάξεις της παρ. η, του αρ.72, του Ν. 3852/2010 Καλλικράτης Οικ. Επιτροπή λόγω αρμοδιότητας για τη λήψη της παρακάτω απόφασης:

Απόφαση:

Εγκρίνεται η δημιουργία κινήτρων ποσοτικοποιημένων στο ύψος 5% του αντίστοιχου πόρου όπως αυτός αποτυπώνεται στα έσοδα του Δήμου.

5 SUMMARY

Description for the Local4Green Project

The LOCAL4GREEN Project is a European co-funded project, under the INTERREGMED initiative. The aim of the project is to support local authorities to define and implement innovative local tax policies and to promote renewable energy in all sectors (public, private, households).

Initiatives to be developed by local authorities are mainly part of the SEAP (Sustainable Energy Action Plans submitted under the Pact 2020) and SECAPs (Sustainable Energy and Climate Action Plans to be Submitted under the 2030 Pact) adopted and signed with the Covenant of Mayors.

The project is being implemented in Mediterranean and Mediterranean islands (MEDITERRANEAN AREA) where local budget policies play a key role in increasing the share of renewable energy.

The role of local authorities varies from country to country, as the dynamics of local authorities' interventions, in relation to what they can do for the adoption of policies for renewable energy sources.

The project records the existing situation in 14 Municipalities of Greece, and the present National Handbook on the Energy Strategy of Local Authorities is being created.

As part of the collection of data for the National Handbook, the Financial Statements of 14 Municipalities were analyzed. These Municipalities should have been part of our Target Group, that is to have fewer than 30,000 inhabitants, and also cover part of them and the island municipalities.

Ability of local authorities to implement Fiscal policies to promote RES.

Legal analysis of municipal revenues

The Local Authorities of Greece are responsible for local policies. Local authorities are governed by administrative and financial autonomy, and the State is responsible for ensuring this autonomy.

Leases

Municipalities have an obligation to manage their real estate in a diligent and efficient manner. They can exploit their property in cases of serving the municipal interest.

Fees for cleaning and lighting services

The road cleaning and street lighting fee is a compensatory charge imposed by a municipal council decision on public local cleaning services provided by local authorities, including waste collection, as well as the cost of lighting the public space.

Real estate fee

Law No 2130/93 imposes on municipalities a fee, calculated on the value of immovable property situated within their administrative district.

Fees from gross revenue - Accommodation in hotels

The fee for accommodation in hotels is imposed in the tourist areas, as well as in each municipality by decision of the municipal council, and it serves the scope of the additional costs that the Municipality has to face due to the increase of the tourist flows.

Fees from Gross Business Income - Fees from clubs, restaurants and related revenue

The fee is imposed by Law 2539/97 as compulsory for the revenues of restaurants, bars, clubs, etc., for the municipalities that are subject to the objective valuation of the property. The fee is paid by the customers and is paid to the Municipalities by the business owners.

Other Fees and Revenues - Fees for communal spaces

The fee relates to the benefits from the use of public space (sidewalks) on the part of businesses. The fee is charged by the City Council.

Other fees and income - Renewable energy charges

The fee for renewables is paid by electricity producers from RES. The fee is related to the municipality where the RES installation is located and is proportional to the energy sold by the producer in the electricity grid.

Possible offsetting fees

Municipalities may, with a municipal council decision, impose fees or charges for services or local projects in their area that contribute to improving the quality of life of citizens, developing the region and providing better services for citizens.

Electricity tax for buildings and other spaces

The electricity tax may be imposed by the Municipalities by decision of the municipal council. The tax is calculated on the electrically driven surface of property, multiplied by a factor, which is decided by the municipal council within a range determined by law.

Other costs and revenues - Parking fees

Parking charges imposed on areas where parking is controlled are determined by a city council decision. These fees are municipal revenue and can only be used to improve traffic conditions.

Other Fees and Revenues - Construction / Building Permits / Licenses

A fee is charged for the benefit of Local Authorities, for the benefit of building permits, as well as for any adaptation, intervention or addition to existing buildings.

Energy Communities

The Energy Community (E.C.) is a fully-fledged urban cooperative aiming to promote the social and solidarity economy and innovation in the energy sector.

ACTION PLAN

Following an analysis in previous chapters of the National Legislative Framework, which allows or fails local authority to intervene, by implementing improved policies for the promotion of RES, in the table below, one can identify the types of revenue that can be incentives on which will be developed plans for action by local authorities for the promotion of RES.

Revenue Category	Could the revenue category be related with a RES policy?	Does the cost of the revenue mainly burden local citizens and businesses?	Is the revenue type related to activities that are performed by the Municipality?	Does the Municipality have the flexibility to adjust the conditions of this revenue?	Potential for exceptions/red action for RES
Revenues from municipal real estate (Immovable property).	Yes	Yes	No	Yes	Propose terms' adjustment
Street Cleaning & Lighting Services.	Yes	Yes	Yes/No	Yes	Propose terms' adjustment (Only for waste)
Revenue from the exploitation of constructions and the provision of services. Parking (Leasing).	Yes	Yes	No	Yes	Propose terms' adjustment
Real estate fee (Paid through the electricity bill).	Yes	Yes	No	No	Propose Law adjustment
Fees from gross revenue of	Yes	No	-	-	-

businesses.					
Hotel Accommodations.					
Fees from gross revenue of businesses	Yes	No	-	-	-
Fees from Gross Revenues of Clubs, Restaurants and the like					
Other fees and revenues – Fees from Use of common spaces	Yes	Yes	No	No	Propose Law adjustment
Other fees and revenues - Fee of Renewable energy sources	Yes	Yes	No	No	Propose Law adjustment
Other fees and revenues - Construction/Building Permits/Licenses	Yes	Yes	No	No	Propose Law adjustment
Potential Compensatory fees	Excluded from the analysis since it imposes extra charges				
Taxes and Revenues					
Electricity Tax for Buildings & other spaces	Yes	Yes	No	No	No
Other fees and revenues- Parking fees	Yes	Yes	No	Yes	Propose terms' adjustment
Fees of Fiscal Contribution due to integration or expansion of urban areas	Yes	Yes	Yes	No	Propose Law Adjustment

6 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Είναι ανάγκη η εξασφάλιση οικονομικής και περιβαλλοντικής βιωσιμότητα και η άμεση στροφή προς τις ΑΠΕ

Οι προσπάθειες τόσο σε επίπεδο ΟΤΑ (Δήμους – Περιφέρειες) όσο και σε Κεντρική Κυβέρνηση δε μπορούν να αποδώσουν αν δε συνοδευτούν από την ατομική κινητοποίηση και ευαισθητοποίηση κάθε πολίτη ξεχωριστά

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση έχει δυνατότητες προώθησης των ΑΠΕ με χρήση κινήτρων προς τον ιδιωτικό τομέα, οι οποίες σχετίζονται με συγκεκριμένα δημοσιονομικά έσοδα

Ο Νομός 4513/2018 παρέχει τη δυνατότητα σε Δήμους να εγκαταστήσουν ΑΠΕ (Φ.Β σταθμούς και Ανεμογεννήτριες) με σκοπό την παραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας μέσω σύστασης Ενεργειακής Κοινότητας και εικονικού συμψηφισμού

Πιο συγκεκριμένα σε επίπεδο Δημοσιονομικών Πολιτικών, μπορούν να προταθούν τα εξής:

- Αύξηση του τέλους παρεπιδημούντων στις μονάδες που δεν διαθέτουν ΑΠΕ
- Μείωση του τιμήματος μίσθωσης ακινήτων σε ποσοστό 50%, από το αναδειχθέν εκ της όποιας διαδικασίας, αν αναπτυχθούν ΑΠΕ στο κτήριο, για το σύνολο της χρονικής μίσθωσης
- Μείωση στα τέλη καθαριότητας οδών και φωτισμού κατά 20%, αν στο ακίνητο υπάρχει εγκατάσταση τουλάχιστον 10KW
- Μείωση στο τέλος στάθμευσης κατά 50% στα οχήματα που χρησιμοποιούν ΑΠΕ. Αυτό το μέτρο γίνεται ακόμη πιο εύκολα εφαρμόσιμο με τις εφαρμογές ελεγχόμενης στάθμευσης που τείνουν να χρησιμοποιούνται σε διάφορους δήμους

Επιπροσθέτως δύο βασικές αλλαγές που οφείλουν οι ΟΤΑ να διεκδικήσουν, είναι η δυνατότητα διαχείρισης από τους ίδιους τους Δήμους με ευελιξία:

- Τα τέλη από τη χρήση κοινοχρήστων χώρων
- Τα τέλη Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας. Στα τελευταία η δυνατότητα επαναδιάθεσης αυτών των τελών σε επίπεδο ενδοδημοτικό είναι μονόδρομος και επιτακτική ανάγκη για την ανάπτυξη στρατηγικών ΑΠΕ από τους ΟΤΑ

